

неблагодарността“ — се провикве Сафо на сцената. Как да благодарим некому, когато мислим, че трябва да благодарим на себе си? Само лудите могат да благодарят на себе си — та ний-луди ли сме да благодарим на другите! Само хора с велика душа, хора, — които разбират що е едно верно общество за човека, могат искрено да благодарят на друг. Изказват благодарност още и такива стари и хроми хора, затворници, изгнанници, които не могат по-вече да се надяват на себе си, не могат да разчитат на нови приятели, на нови измами, на нови надежди. Обикновено се изказва благодарност на такъв човек (приятел или другар), от когото се очаква нещо? Заслужаващо ново изказване на благодарност. Явната благодарност, каквато я виждаме по хората, е търговия с думи. Тя е безсрамна просия, която чопли глупавата славолюбивост на социалните животни.

„Приятел в нужда се познава“ — значи приятел си ми, ако ми помогнеш, когато имам нужда. Нуждата от взаимопомощ, а не нуждата на сърдцето да помага, създава приятелството, другарството, съюзничеството . . . Приятел съм ти, не защото ти имаш —, а защото аз имам нужда от приятел т. е. не на теб, а на себе си съм си приятел.

Най-лесно се завързва приятелство при бедствия, война, самотничество и пр. На война имаме много приятели, защото всеки миг може да ни дотребват, че винаги сме там в нужда. Свърши се войната. — забравихме се.

Страха, че сме сами в опасност — ражда приятелството, а страха, че сме двама при радост го руши.

Разчитай на себе си! Не помогнеш ли си сам, никой не ще ти помогне! Вярвай в себе си!

Тръгнеш ли на път с приятели, не забравяй; че може да стигнеш сам или с врагове! „Готви се винаги за зима — на лято не разчитай!“ И вълците зиме при нужда се сприятеляват — ходят в глутници. Но не найдет ли храна изяждат некой свой приятел. И то непременно най-слабия от тях.

Много пътилия от „приятели“ бжлгарски народ разказва на децата си следната приказка:

„Пжтували другари: мечка, лисица заек, таралеж и петел. Вжрвели, що вжрвели — стигнали един дол. Той бил толкова дълбок и широк, че по-нататък не могло да се вжрви. Пернал крило пеглю и прехвржкнал оттатък. Останалите животни се помжчили да го стигнат и нападали в дола.

Нещастните приятели се поглеждали сжчувствено докато